

Ontwikkeling van de bijen guidance

Sinds 2013 wordt in Europa gewerkt aan een speciale 'bee guidance'. Zo'n guidance legt vast hoe kan worden aangetoond dat gewasbeschermingsmiddelen geen risico vormen voor bijen en andere bestuivers. De guidance omschrijft bijvoorbeeld met welke proeven dit moet worden onderbouwd. Zowel politici, als industrie en NGO's laten blijken dat ze zich zorgen maken over het uitblijven van een definitieve bee guidance.

Een [eerste concept](#) voor de guidance is opgesteld door EFSA, de Europese autoriteit voor voedselveiligheid. Experts van het Ctgb praten sindsdien mee over de ontwikkeling van de guidance. De Nederlandse inbreng is door het Ctgb steeds intensief afgestemd met het betrokken ministerie (Economische zaken, resp. Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit), met het WUR-kennisinstituut Alterra, de NVWA en het RIVM. Vanaf het begin heeft Nederland zich ingezet voor de ontwikkeling van een praktisch toepasbare bee guidance. Het Ctgb, als uitvoerend orgaan, heeft ook die verantwoordelijkheid om wet- en regelgeving vooraf te toetsen op uitvoerbaarheid. Op Nederlands initiatief en met medewerking van de vier betrokken organisaties werd in december 2013 een speciale workshop georganiseerd. De 45 aanwezige experts uit de verschillende lidstaten, van EFSA en de Europese Commissie concludeerden tijdens de workshop unaniem dat de voorgestelde guidance niet werkbaar was¹. De belangrijkste zorg was de eerste beoordelingsstap, bedoeld om stoffen zonder risico voor bijen direct te kunnen identificeren. Deze beoordelingsstap was gebaseerd op verouderde gegevens, waarbij ontbrekende gegevens werden gecompenseerd met niet onderbouwde veiligheidsmarges. Voor aansluitende verfijningsstappen waren ook geen goede testprotocollen beschikbaar. Zo werden bijvoorbeeld veldstudies gevraagd, maar is niet duidelijk hoe je in het vrije veld bijen blootgesteld aan een bepaald middel en bijen die niet blootgesteld zijn, uit elkaar kunt houden.

Alle betrokkenen wilden verdere vertraging voor deze guidance voorkomen. EFSA stelde daarom voor de niet goedgekeurde guidance al te gaan gebruiken. In het permanent comité (SCoPAFF) was de Europese Commissie daar op tegen, maar ze verzocht EFSA daarbij niet om de guidance bij te werken, zoals Nederland voorstelde. De oplossing waar nu, medio 2019, aan wordt gewerkt is dat de eerste beoordelingsstap – is de stof acuut giftig voor bijen? - spoedig kan worden ingevoerd omdat daar overeenstemming over is. De uitwerking van de nog ter discussie staande beoordelingsprotocollen kan dan aansluitend plaatsvinden. Nederland steunt deze gefaseerde benadering. De verwachting is dat in de SCoPAFF-vergadering van mei '19 besloten gaat worden over de gefaseerde invoering van de bijen guidance.

¹ <https://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/event/131217a-m.pdf>